

KPSS - MEB / AGS COĞRAFYA: GÖRECELİ KONUM TEST/1

10 SORU/ ÇÖZÜMLÜ TEST 1

KPSS - MEB / AGS COĞRAFYA: GÖRECELİ KONUM TARAMA TESTİ

Soru 1)

Türkiye'de batıdan doğuya doğru gidildikçe karın yerde kalma süresinin uzaması ve donlu gün sayısının artması, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanamaz?

- A) Yükseltinin artış göstermesi
- B) Denizellik etkisinden uzaklaşılması
- C) Güneş ışınlarının düşme açısının küçülmesi
- D) Sıcaklık ortalamalarının düşmesi
- E) Karasallığın şiddetlenmesi

Soru 2)

Türkiye'nin dağlarının genel olarak doğu-batı doğrultulu uzanması, aşağıdakilerden hangisi üzerinde en az etkiye sahiptir?

- A) Kuzey-güney yönlü ulaşım maliyetleri
- B) Akarsuların genel akış yönleri
- C) Denizden gelen nemli havanın yayılım alanı
- D) Jeotermal enerji potansiyeli ve fay hatları

E) Kıyı ile iç kesimler arasındaki bitki örtüsü farkı

Soru 3)

Türkiye'de "aynı anda" farklı mevsim özelliklerinin (Antalya'da denize girilirken, Erzurum'da kayak yapılması gibi) yaşanması, doğrudan aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

A) Orta kuşakta yer almasının

B) Yer şekillerinin kısa mesafede çeşitlilik göstermesinin

C) Kuzey Yarım Küre'de bulunmasının

D) Üç tarafının denizlerle çevrili olmasının

E) Yıllık sıcaklık farklarının fazla olmasının

Soru 4)

Aşağıdaki durumlardan hangisi, Türkiye'nin sadece göreceli (özel) konumu ile açıklanabilir?

A) Akdeniz iklim kuşağında yer alması

B) Kışın cephesel yağışların görülmesi

C) Kuzeyden esen rüzgarların sıcaklığı düşürmesi

D) Transit ticaret ve enerji taşımacılığında köprü olması

E) Gece-gündüz süre farkının kuzeye gidildikçe artması

Soru 5)

Bir yerin gerçek sıcaklığı ile deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklığı arasındaki fark, o yerin yükseltisi ile doğru orantılıdır. Buna göre, aşağıdaki illerimizden hangisinde bu fark en fazladır?

- A) Edirne
- B) Samsun
- C) Adana
- D) Erzurum
- E) İzmir

Soru 6)

Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran aşağıdaki unsurlardan hangisi, ülkenin değişebilen göreceli konum özellikleri arasında yer alır?

- A) İstanbul ve Çanakkale Boğazları'na sahip olması
- B) Asya ve Avrupa kıtaları arasındaki konumu
- C) Siyasi ve askeri ittifaklara (NATO vb.) üyeliği
- D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
- E) Ortalama yükseltisinin 1132 metre olması

Soru 7)

Türkiye'de gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki farkın en az olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğu Anadolu Bölgesi
- B) Karadeniz Bölgesi
- C) Marmara Bölgesi
- D) Akdeniz Bölgesi
- E) Ege Bölgesi

Soru 8)

Türkiye'de batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklığın azalması Göreceli Konum ile açıklanırken; güneyden kuzeye gidildikçe sıcaklığın azalması Mutlak Konum ile açıklanır.

Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boylam farkının az olması
- B) Enlemin sıcaklık üzerindeki etkisi
- C) Dağların kıyıya paralel uzanması
- D) Bakı etkisinin güney yamaçlarda olması
- E) Karasallığın iç kesimlerde artması

Soru 9)

Türkiye'nin göreceli konumu düşünüldüğünde, aşağıdaki limanlardan hangisinin art bölgesinin (hinterland) daha dar olması beklenir?

- A) Mersin Limanı
- B) İzmir Limanı
- C) Sinop Limanı
- D) İstanbul Limanı
- E) İskenderun Limanı

Soru 10)

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumunun bir sonucu değildir?

- A) Batı Anadolu'da graben ovalarının bulunması

B) Kış mevsiminde Sibiryâ yüksek basıncının etkili olması

C) Güneş ışınlarının hiçbir zaman dik açıyla gelmemesi

D) Akarsuların hidroelektrik potansiyelinin yüksek olması

E) Petrol ve doğalgaz zengini ülkelere komşu olması

<https://muratvuranlar.com/>

Soru No	A	B	C	D	E
1 ()	()	()	()	()	()
2 ()	()	()	()	()	()
3 ()	()	()	()	()	()
4 ()	()	()	()	()	()
5 ()	()	()	()	()	()
6 ()	()	()	()	()	()
7 ()	()	()	()	()	()
8 ()	()	()	()	()	()
9 ()	()	()	()	()	()
10 ()	()	()	()	()	()

KPSS - MEB / AGS Coğrafya Göreceli Konum Testi Açıklamalı Cevap Anahtarı

1. Soru: C (Güneş ışınlarının düşme açısının küçülmesi)

- Açıklama: Batıdan doğuya (örneğin İzmir'den Van'a) gidildiğinde enlem derecesi değişmez. Güneş ışınlarının açısı enleme bağlıdır (Mutlak Konum). Doğuya gidildikçe havanın soğumasının temel sebebi yükseltinin artmasıdır, güneş ışınlarının açısı değil.

2. Soru: D (Jeotermal enerji potansiyeli ve fay hatları)

- Açıklama: Dağların "uzanış doğrultusu" yerin üstüyle ilgilidir. Jeotermal enerji ise yerin altındaki kırık hatlarla (fay) ilgilidir. Bir yerdeki dağlar ister doğu-batı, ister kuzey-güney uzansın; fay hattı varsa jeotermal enerji olur.

3. Soru: B (Yer şekillerinin kısa mesafede çeşitlilik göstermesinin)

- Açıklama: Eğer soruda "Aynı anda" veya "Kısa mesafede" iklim/mevsim değişimi diyorsa cevap %100 yer şekilleri/engebelerdir. Bu, Türkiye'nin dağlık ve engebeli yapısının (Göreceli Konum) bir sonucudur.

4. Soru: D (Transit ticaret ve enerji taşımacılığında köprü olması)

- Açıklama: A, B ve C seçenekleri Türkiye'nin Orta Kuşak'ta veya Kuzey Yarım Küre'de olmasının (Mutlak Konum) sonuçlarıdır. Ancak ticaret yolları ve enerji koridoru olmak, kıtalar arası stratejik konumumuzla yani Göreceli Konumla ilgilidir.

5. Soru: D (Erzurum)

- Açıklama: "Gerçek sıcaklık" ile "İndirgenmiş sıcaklık" arasındaki fark sadece yükseltiye bağlıdır. Bir yer ne kadar yüksekse fark o kadar çoktur. Erzurum, şıklar arasında rakımı en yüksek olan ilimizdir.

6. Soru: C (Siyasi ve askeri ittifaklara üyeliği)

- Açıklama: Dağlar, denizler ve kıtalar fiziki özelliklerdir, binlerce yıl değişmez. Ancak bir ülkenin NATO üyeliği, Avrupa Birliği adaylığı gibi siyasi ve beşeri özellikleri "değişebilir jeopolitik unsurlar"dır.

7. Soru: C (Marmara Bölgesi)

- Açıklama: Bir yer ne kadar engebeli ve dağlıksa, gerçek alanı (yüzeydeki kıvrımlar dahil) ile izdüşüm alanı (haritadaki kuş bakışı düz alan) arasındaki fark o kadar fazla olur. Marmara en alçak ve en sade bölge olduğu için fark en azdır.

8. Soru: B (Enlemin sıcaklık üzerindeki etkisi)

- Açıklama: Güneyden kuzeye gidildikçe (Antalya'dan Sinop'a) sıcaklığın azalması, Ekvator'dan uzaklaşıldığı için güneş açısının daralmasıyla ilgilidir. Bu durum

matematiksel konumun (enlem) temel sonucudur.

9. Soru: C (Sinop Limanı)

- Açıklama: "Hinterland" (Art bölge), bir limanın arkasındaki karasal alanla olan ulaşım kolaylığıdır. Sinop'un hemen arkasında Canik Dağları gibi aşılması zor yüksek dağlar olmadığı halde, Küre Dağları Sinop'un iç kesimle bağını keser. Engebeli yapı ulaşımı zorlaştırdığı için Sinop gelişmemiştir.

10. Soru: C (Güneş ışınlarının hiçbir zaman dik açıyla gelmemesi)

- Açıklama: Bu durum Türkiye'nin $23^{\circ} 27'$ (Yengeç Dönencesi) dışında yer almasının sonucudur. Dönenceler dışında kalmak tamamen enlem derecesiyle yani Mutlak Konumla açıklanır. Göreceli konumla ilgisi yoktur.

<https://muratvuranlar.com/>

<https://muratvuranlar.com/>